

YU ISSN 0350 - 2821

дело 74

1-2

1989

ШТИП

УДК 3:82

дело
74

СПИСАНИЕ
ЗА ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА
УМЕТНОСТ И КУЛТУРА

Основач: Културно-просветна заедница — Штип

Издавач: Друштво за наука и уметност — Штип

Издавачки совет:

Миланчо Успрцов (претседател), Марија Грнева (потпретседател), Ристо Љубогенски, Елица Протугерова, Љупчо Стојменски, Коста Балабанов, Симеон Кожухаров, Елена Патраклиева, Тодор Влахчев, Горѓи Устаетров и Блаже Китанов.

Редакција:

Панче Кировски, Добрила Јовева, Нада Накова, Александар Пецески, Никола Едровски,

Главен и одговорен уредник:
Блаже Китанов

Уредник:
Венко Прилепчански

Нацрт на корицата
Петар Наневски

Год. XVI — број 1—2

јануари — април 1989 година

ПОСТТРАНСФУЗИОНИ РЕАКЦИИ НА КРВ И КРВНИ
КОМПОНЕНТИ ВО ИЗМИНАТИТЕ ШЕСТ ГОДИНИ
ВО РАБОТНИТЕ ЕДИНИЦИ НА РО МЕДИЦИНСКИ
ЦЕНТАР — ШТИП

Н. Камчев, М. Камчева

ВОВЕД

Трансфундирањето на крв и крвни компоненти крие безброј опасности од рани и доцни посттрансфузиони реакции и компликации.

Раните компликации можат да се јават уште во текот на давањето или непосредно по давањето. Најчести посттрансфузиони рани реакции и компликации се: фебрилни реакции, алергични компликации, хемолитични реакции, реакции на плазма протеини, реакции на леукоцитни и тромбоцитни антигени, бактериолошки реакции, воздушна емболија, циркулаторна хипервслемија, интоксикации со цитрат.

Доцните компликации се случуваат после неколку денови или месеци и најчесто се: — пренесување вирусен хепатитис, сифилис, цитомегаловирусни инфекции, HIV инфекции, маларија, бруцелоза, хемосидероза, посттрансфузиона пурпура и други инфекции.

Основна задача на РЕ трансфузиологија е обезбедување максимален терапевтски ефект со трансфундирање на крв и нејзини продукти и спречување појава на посттрансфундирани реакции и компликации. Се изработуваат повеќе серолошки и имунолошки лабораториски претраги на секое шише крв, како и задолжителна интерреакција со крвта од дарителот и примателот.

Материјал и метода

Во изминатите шест години во работните единици на РО Медицински центар — Штип, дадени се вкупно 11.518 трансфузии на крв. Најголем потрошувач на крв е РЕ хирургија со урологија заедно со РЕ за анестезиологија и реанимација. Трансфундирани се 5.380 шишиња крв или 46,7% од вкупно трансфундирани шишиња крв во РО. Најголем потрошувач на еритромена е РЕ внатрешни болести со Одделот на хемодијализа. Од вкупно 1.750 трансфузии на крв, околу 42,85% се дадени како еритромена.

Табела 1

	Трансфузии	% Јолна крв	%	Еритромена	%	
1. РЕ хирургија со урологија и реанимација	5.380	46,7	3.832	71,3	1.548	28,77
2. РЕ ортопедија со трауматологија	2.800	24,3	1.992	71,2	808	28,8
3. РЕ внатрешни работи	1.750	15,2	1.000	57,15	750	42,85
4. РЕ гинекологија со акушерство	980	8,5	730	74,5	250	25,5
5. Останати РЕ	608	5,3	443	72,9	165	27,1
ВКУПНО:	11.518	100	7.997	69,43	3.521	30,57

Резултати

На табела 1 прикажани се вкупните аплицирани трансфузии на крв по РЕ, како и трансфундираните дози на полна крв и еритроmasа.

Од вкупно дадени 11.518 трансфузии на полна крв и еритроmasа, забележани се 67 или 0,58% лесни алергични и фебрилни реакции на полна крв, една хемолитична реакција поради АВО и Rh инкопатибилна крв, како резултат на замена на пациент. Рани посттрансфузиони реакции на еритроmasа не се регистрирани.

За доцни посттрансфузиони реакции не сме во состојба да кажеме нешто поконкретно поради нерасполагање на податоци и несоработка со пациентите.

Дискусија

Намалување или комплетно исчезнување на посттрансфузиони компликации даваат предност на еритроmasата во однос на полна крв. Во современите медицински центри сè почесто се употребува еритроmasа во однос на полна крв поради следните причини:

— Еритроmasата без плазма, во голем процент ги намалува посттрансфузионите реакции, кои се манифестираат со циркуларно оптоварување, особено изразено кај кардијални вициуми;

— Поради малата количина на цитрат, индицирани се кај кардијални заболувања;

— Поради редуциран амониум индицирани се кај уремични состојби и инсуфициенција на јетрената функција;

— Деплазматизирана еритроmasа содржи помалку 1/3 од вкупната плазма која се наоѓа во полна крв. Со деконтирање на плазмата се намалуваат можностите од имунолошки реакции. На пр: со остранивање на анти А и анти В антитела од крв со крвна група О, овозможено е безопасна примена на оваа измиена еритроmasа кај пациенти кои ја немаат оваа крвна група.

— Специфични или неспецифични, алергични или непознати причини, реакции на плазма кај пациенти кои се сензибилизирани на алергени, плазмини протеини, се повеќеструко намалени. Алергиските реакции на еритроmasа сведени се на 1% во однос на полна крв, која дава алергиски реакции преку 4% од случаите.

— Реакциите антиген — антитела се редуцирани, што има големо значење во трансплантационата хирургија.

— Низа друга предности.

Нашите резултати ги потврдија овие предности.

Заклучок

Во изминатите шест години трансфундирани се 11.518 шишиња крв, од кои како еритромена 3.521 или 30,57% забележани се само 67 или 0,58% лесно фебрилни и алергични реакции на полна крв и една хемолитична реакција. Не се забележани посттрансфузни реакции од еритромена. Доцни посттрансфузни реакции не се следени. Останува заложбата полна крв да се трансфундира, со сите можни предострожности само кај акутен, хеморагичен, хиповолемичен шок.

Резиме

Во периодот од 1983—1988 година во РЕ на РО Медицински центар — Штип, трансфундирани се 11.518 шишиња крв, од кои на еритромена отпаѓаат 3.521 или 30,57%.

Во трудот е прикажана потрошувачката на полна крв и еритромена во РЕ на РО Медицински центар — Штип.

Од вкупно 11.518 трансфузии на крв забележани се само 67 или 0,58% лесно алергични или фебрилни посттрансфузни компликации и една хемолитична реакција поради АВО и Rh инкопатибилна крв, како резултат на заменет пациент.

Даден е коментар и споредба помеѓу полна крв и еритромена.

ЛИТЕРАТУРА

1. Трансфузиологија — Сретен Бошковиќ, Сараево, 1975, стр. 415;
2. Клиничка Хематологија — Проф. д-р Неделковски, Проф. д-р Т. Стојчевски — Скопје, 1979, стр. 219;
3. Билтен за хематологија и трансфузиологија IX Југословенски хематолошко — трансфузиолошки дани — Нови Сад, 1988, вол. 16. бр. 1 — 1988.

S U M M A R Y

In the period between 1983 in the WU of the WO Medical center — Stip 11.518 bottles of blood have been transfused from which 3.521 or 30,57 per cents belong to eritromass.

In the work is represented the consumption of full blood and eritromass in the WU of the WO Medical center — Stip.

From the total number 11.518 blood trnsfusions have been noticed only 67 or 0,58 per cents easy allergic or febrile posttransfusial complications and one hemolytic reaction, because of ABO and Rh incompatible blood, as a results of a substituted patient.

A commentary and a comparison is given between full blood and eritromass.

АДРЕСА НА АВТОРИТЕ — AUTHORS' ADDRESSES

Д-р Никола Камчев, трансфузиолог — Медицински центар Штип, 92000 Штип.

Д-р Милка Камчева, инфектолог — Медицински центар Штип, 92000 Штип.